LIKUMI

Izdevējs: Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde

Veids: vispārīgais administratīvais akts

Numurs: NKMP/2023/14.2-07/5819

Pieņemts: 10.08.2023.

Stājas spēkā: 16.08.2023.

Publicēts:
Latvijas Vēstnesis, 156, 15.08.2023.

OP numurs: 2023/156.12

Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes
vispārīgais administratīvais akts Nr. NKMP/2023/14.2-07/5819

Kuldīgā 2023. gada 10. augustā

Valsts nozīmes arhitektūras pieminekļa izmantošanas un saglabāšanas norādījumi

Norādījumi izdoti Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā iekļauta Kuldīgas novada valsts nozīmes arhitektūras pieminekļa izmantošanai un saglabāšanai.

Adresāts: valsts nozīmes arhitektūras pieminekļa vai tā daļas īpašnieks (valdītājs).

Pamatojums: Norādījumi izdoti, pamatojoties uz likuma "Par kultūras pieminekļu aizsardzību" 5. pantu un Ministru kabineta 26.10.2021. noteikumiem Nr. 720 "Kultūras pieminekļu uzskaites, aizsardzības, izmantošanas un restaurācijas noteikumi", nosakot kultūras pieminekļa, tā teritorijas un aizsardzības zonas uzturēšanas režīmu un saimnieciskās darbības ierobežojumus, kā arī darbības, kuras var veikt bez Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes (turpmāk tekstā - Pārvaldes) atļaujas, lai novērstu saglabājamo un aizsargājamo kultūrvēsturisko vērtību iznīcināšanu vai bojāšanu, kā arī pamatojoties uz Administratīvās atbildības likumu un 2022. gada 23. decembra Kultūras ministrijas rīkojumu Nr. 2.5-1-202, publicētu Latvijas Republikas oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" 2022. gada 29. decembrī, pieejams https://www.vestnesis.lv/op/2022/252.3.

Kultūras pieminekļa statuss: arhitektūras piemineklis iekļauts Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā kā valsts nozīmes arhitektūras piemineklis. Arhitektūras piemineklim noteikta teritorija, aizsardzības zona un uzturēšanas režīms, informācija pieejama https://mantojums.lv/.

Norādījumi attiecināmi uz valsts nozīmes kultūras pieminekli:

Valsts aizsardzības Nr.	Nosaukums	Adrese
6333	Stallis	Kuldīgas novads, Īvandes pagasts, Īvande, Lielīvandes muižā
6332	Klēts	
6331	Jaunā dzīvojamā ēka	
6330	Vecā dzīvojamā ēka	
6329	Lielīvandes muižas apbūve	

Valsts nozīmes pieminekļa saglabājamās vērtības: Atbilstoši Ministru kabineta 26.10.2021. noteikumu Nr. 720 "Kultūras pieminekļu uzskaites, aizsardzības, izmantošanas un restaurācijas noteikumi" (turpmāk - Noteikumi Nr. 720) 18.11. punktā noteiktajam, kultūras pieminekļa saglabājamās vērtības ir iekļautas Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu reģistrā, kurš ir pieejams kultūras mantojuma pārvaldības informācijas sistēmā "Mantojums" https://mantojums.lv/.

Saskaņā ar Noteikumu Nr. 720 21. punktā noteikto, kultūras pieminekļa saglabājamās vērtības reģistrā precizē Pārvalde.

Saglabājamo vērtību precizēšanu Pārvalde veic esošā aizsargājamā objekta ietvaros, ja veiktie precizējumi nemaina kultūras pieminekļa vērtības grupu un ja iestājies vismaz viens no šādiem gadījumiem: saņemti jauni

izpētes, arhitektoniski mākslinieciskās inventarizācijas materiāli; aktualizēta vērtību apzināšana; veikta kultūras piemineķļa atjaunošana, konservācija, restaurācija, pārbūve; kultūras piemineklim konstatēti neatgriezeniski bojājumi; iesniegts kultūras piemineķļa īpašnieka (valdītāja) pamatots ierosinājums saglabājamo vērtību precizēšanai.

Pārvaldes izvirzītās prasības:

1. Valsts nozīmes arhitektūras piemineklī un tā teritorijā:

1.1. Uzturēšanas režīms:

1.1.1. Fiziskajām un juridiskajām personām jānodrošina, lai tiktu saglabāts valsts nozīmes arhitektūras piemineklis, kas ir to īpašumā (valdījumā). Valsts īpašumā esošo valsts nozīmes arhitektūras piemineķļa saglabāšanu nodrošina tā valdītājs.

1.1.2. Valsts nozīmes arhitektūras piemineķļa īpašnieka (valdītāja) pienākums ir: ievērot likumus un citus normatīvos aktus, kā arī Pārvaldes norādījumus par valsts nozīmes arhitektūras piemineķļa izmantošanu un saglabāšanu; informēt Pārvaldi par katru bojājumu, kas radies īpašumā (valdījumā) esošajam valsts nozīmes piemineklim; laikus informēt Pārvaldi par būvniecības iecerēm un jebkuru saimniecisko darbību, kas pārveido valsts nozīmes pieminekli.

1.1.3. Valsts nozīmes arhitektūras pieminekli izmanto tā sākotnējai funkcijai vai kultūras, izglītības, zinātnes, tūrisma, saimnieciskiem vai citiem mērķiem tā, lai tiktu saglabāts valsts nozīmes arhitektūras piemineklis un kultūrvēsturiskā vide tā teritorijā un aizsardzības zonā.

1.1.4. Lai nodrošinātu valsts nozīmes arhitektūras piemineķļa uzturēšanu un saglabāšanu, īpašniekam (valdītajam) savlaicīgi un regulāri jāveic valsts nozīmes arhitektūras piemineķļa apsekošana (vizuālā apskate), lai noskaidrotu bojājumus un iespējamos apdraudējumus, īpašu uzmanību pievēršot ēkas jumtam, lietusūdens novadīšanas sistēmas elementiem, fasādēm, pamatiem un ailu aizpildījumam. Ja valsts nozīmes arhitektūras piemineklī saglabājušies vēsturiskie interjeri, īpašniekam (valdītājam) jāveicina to saglabāšana.

1.1.5. Lai nodrošinātu valsts nozīmes arhitektūras piemineķļa teritorijas uzturēšanu un saglabāšanu, īpašniekam (valdītajam) savlaicīgi un regulāri jāveic teritorijas uzturēšana, saglabājot vēsturisko labiekārtojuma raksturu (t.sk. žogus, stādījumus), nepieļaujot pašizsējas koku un krūmu augšanu, kas var bojāt valsts nozīmes pieminekli.

1.1.6. Valsts nozīmes arhitektūras piemineķļa uzturēšanu, konservāciju, remontu un restaurāciju veic ēkas īpašnieks (valdītājs) par saviem līdzekļiem.

1.2. Saimnieciskās darbības ierobežojumi:

1.2.1. Valsts nozīmes arhitektūras pieminekli ir aizliegts iznīcināt. Valsts nozīmes arhitektūras piemineķļa pārveidošana vai tā oriģinālo daļu aizstāšana ar jaunām daļām pieļaujama tikai tad, ja tā ir labākā iespēja, kā saglabāt valsts nozīmes pieminekli, vai arī tad, ja pārveidojuma rezultātā nepazeminās valsts nozīmes piemineķļa vērtība.

1.2.2. Valsts nozīmes arhitektūras piemineķļa konservācijā, remontā un restaurācijā lieto oriģinālam un vēlāku laiku vērtīgiem uzslāņojumiem atbilstošus un ar tiem saderīgus materiālus.

1.2.3. Ja paredzēti valsts nozīmes arhitektūras piemineķļa pārveidošanas darbi, kas rada izmaiņas valsts nozīmes arhitektūras piemineķļa saglabājamajās vērtībās, nepieciešams saņemt Pārvaldes atļauju izpētes, konservācijas vai restaurācijas darbiem. Darbus drīkst veikt tikai kompetenta speciālista vadībā, kura kompetenci pamato atbilstošs kvalifikāciju apliecinošs dokuments.

1.2.4. Pārvalde valsts nozīmes arhitektūras piemineķļa īpašniekam (valdītājam) izsniedz darbu atļauju, pamatojoties uz iesniegumu, kurā norādīta paredzamā darbu vieta, apjoms un izpildīšanas veids. Atļauju izsniedz pēc veicamo darbu dokumentācijas (atkarībā no darbu rakstura un apjoma - vizuālās fiksācijas dokumentu, projekta, apraksta un metodikas) izvērtēšanas.

1.2.5. Par valsts nozīmes arhitektūras piemineķļa aizsardzības noteikumu pārkāpšanu var tikt piemērota administratīvā atbildība.

1.3. Darbības, kuras var veikt bez Pārvaldes atļaujas:

1.3.1. Valsts nozīmes arhitektūras piemineķļa kopšana, uzturēšana un cita saimnieciskā darbība, kas tiek veikta, izmantojot oriģinālam atbilstošus materiālus un tehnoloģiju, nepārveidojot valsts nozīmes arhitektūras piemineķļa saglabājamās vērtības.

2. Valsts nozīmes arhitektūras piemineķļa aizsardzības zonā:

2.1. Uzturēšanas režīms:

2.1.1. Valsts nozīmes arhitektūras piemineķļa pieguļošajā teritorijā - īpašuma vai aizsardzības zonas robežās, lai nodrošinātu valsts nozīmes arhitektūras piemineķļa un tam raksturīgās vides saglabāšanu, kā arī nepieļautu vai

samazinātu dažāda veida negatīvu ietekmi uz konkrēto valsts nozīmes pieminekli, īpašniekam (valdītājam) jāuztur: apkārtnei raksturīgā ainava un vēsturiskā plānojuma struktūra (ko veido tās elementi - ceļu tīkls ar vēsturisko ieseguma veidu, stādījumi, alejas, meži, lauki, pļavas, to kontūras, raksturīgā veģetācija, vēsturiski raksturīgā apbūve, vēsturiskais labiekārtojuma raksturs, vēsturiskas inženierbūves); piekļūšanas iespēja piemineklim (brīva vai daļēji ierobežota); pieminekļa netraucētas uztveres iespēja no tradicionāliem vai nozīmīgiem skatu punktiem.

2.2. Saimnieciskās darbības ierobežojumi:

2.2.1. Valsts nozīmes arhitektūras pieminekļa aizsardzības zonā jāsaglabā atbilstošo vidi, būves, ainavu, apzaļumošanas un labiekārtošanas raksturu, kā arī jānodrošina valsts nozīmes kultūras pieminekļa vizuālo uztveri.

2.2.2. Nepieciešams saņemt Pārvaldes atļauju, ja paredzama darbība valsts nozīmes arhitektūras pieminekļa aizsardzības zonā, kas pārveido būves, vidi un ainavu ap valsts nozīmes kultūras pieminekli.

2.2.3. Valsts nozīmes arhitektūras pieminekļa īpašnieka (valdītāja) pienākums ir laikus informēt Pārvaldi par būvniecības iecerēm un jebkuru saimniecisko darbību savā īpašumā, kas pārveido apkārtējo vidi valsts nozīmes kultūras pieminekļa aizsardzības zonas robežās vai kas var ietekmēt valsts nozīmes kultūras pieminekļa saglabāšanu, piekļūšanu tai vai tās vizuālo uztveramību.

2.3. Darbības, kuras var veikt bez Pārvaldes atļaujas:

2.3.1. Pārvaldes atļauja nav nepieciešama, ja netiek pārveidots valsts nozīmes arhitektūras pieminekļa aizsardzības zonā esošo būvju un ainavas elementu ārējais veidols vai reljefs.

3. Citi noteikumi:

3.1. Ja īpašnieks atsavina valsts nozīmes arhitektūras pieminekli, valstij ir pirmpirkuma tiesības. Lēmumu par valsts pirmpirkuma tiesību izmantošanu vai atteikšanos no tām pieņem Pārvalde.

3.2. Valsts nozīmes arhitektūras pieminekli var atsavināt, ja par nodomu to atsavināt īpašnieks ir paziņojis Pārvaldei un nākamais tā īpašnieks ir iepazinies ar Pārvaldes izdoto vispārējo administratīvo aktu valsts nozīmes arhitektūras pieminekļa izmantošanai un saglabāšanai.

3.3. Ja, atsavinot valsts nozīmes arhitektūras pieminekli, īpašnieks konstatē aizdomīga darījuma pazīmes, tas ir, darījumu vai darbību ar kultūras pieminekļiem, kas rada aizdomas, ka tajā iesaistītie līdzekļi ir tieši vai netieši iegūti noziedzīga nodarījuma rezultātā, tai skaitā, līdzekļiem, kuri pieder personai vai kurus tieši vai netieši kontrolē persona, kura ir iekļauta uz Starptautisko un Latvijas Republikas nacionālo sankciju likuma pamata Ministru kabineta sastādītajā sankciju subjektu sarakstā (https://sankcijas.fid.gov.lv/), vai saistīti ar terorisma un proliferācijas finansēšanu vai šādu darbību mēģinājumu, īpašnieks par to nekavējoties ziņo Finanšu izlūkošanas dienestam (https://www.fid.gov.lv/lv), informāciju iesniedzot Finanšu izlūkošanas datu saņemšanas un analīzes sistēmā. Īpašnieks informē Pārvaldi par to, ka šāds ziņojums ir iesniegts Finanšu izlūkošanas dienestā, sniedzot vispārīgu darījuma aprakstu.

3.4. Valsts nozīmes arhitektūras pieminekļa īpašniekam ir pienākums nostiprināt zemesgrāmatā īpašuma tiesību aprobežojumu.

4. Apstrīdēšanas kārtība:

4.1. Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 70. panta pirmo daļu Administratīvais akts stājas spēkā ar brīdi, kad tas paziņots adresātam;

4.2. Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 76. panta pirmo un otro daļu, 77. pantu un 79. panta pirmo daļu Administratīvo aktu var apstrīdēt viena mēneša laikā no tā spēkā stāšanās dienas Pārvaldes vadītājam, iesniedzot iesniegumu Nacionālajā kultūras mantojuma pārvaldē Mazajā Pils ielā 19, Rīgā, LV-1050; pasts@mantojums.lv. Šī administratīvā akta apstrīdēšana tā daļā neaptur administratīvā akta darbību.

Kurzemes reģionālās nodaļas vadītāja,
galvenā valsts inspektore *E. Orna*

© Oficiālais izdevējs "Latvijas Vēstnesis"